

Restaurátorský záměr

**„Restaurování pohřebního kočáru.
Výrobce Carl Blaha , Wien“**

Datum vyhotovení: 10/2025

Vypracoval: za Ateliéry Bárta s.r.o.
Tomáš Bárta

Restaurátor s licencemi MK ČR

„Restaurování pohřebního kočáru Výrobce Carl Blaha, Wien“

I. Lokalizace památky

- 1. kraj:** Pardubický kraj
- 2. obec:** Kladruby nad Labem
- 3. adresa:** Národní hřebčín Kladruby s.p.o .
Kladruby nad Labem , 533 14
- 4. bližší určení místa popisem:**
- 5. rejstříkové číslo památky:**

II. Údaje o památce

- 1. výrobce :** Carl Blaha , Wien
- 2. datace:** 1891 -1914
- 3. materiál:** kombinace tvrdých a měkkých dřevin , tříslučiněná kůže, kov, niklovaná mosaz, potahová látka , práškové a plátkové zlacení
- 4. rozměry:** délka 450 cm x 240výška cm x 150 cm šířka
- 5. předchozí známé restaurátorské zásahy:** nejsou známé

III. Údaje o akci

- 1. vlastník:** Národní hřebčín Kladruby s.p.o., Kladruby nad Labem , 533 14
- 2. investor:** Národní hřebčín Kladruby s.p.o
- 3. Památkový dohled :**

III. Popis ceremoniálního pohřebního kočáru

Jedná se o prosklený zdobený kočár z konce 19 stol. Konstrukce kočáru vychází z tzv. vídeňské školy kdy je spodní část korby tvořena elegantní prolnutou křivkou definující spodní tvar korby. Kočár má rozsáhlou řezbářskou a pasířskou výzdobu. Řezbářská výzdoba je tvořena vyřezávanými florálními dekory a obličejí andělů ve spodní části korby. Střední prosklená část je zdobena osmi kanelovanými sloupy s korintskými hlavicemi.

Na těchto sloupcích je vynesena nejzdobnější horní část kočárů se střechou. Horní část korby je zdobena římsovým věncem s opakujícími se florálními dekory. Ve středu na bočních stranách kočáru jsou obličejí andělů. Zdobení korby kočáru je zakončeno sedícími postavami andělů na nárožích střechy. Ve středu střechy je umístěna vyřezávaná váza s květinami.

Zcela vyjímečné je zachování původních textilních- čalouněných částí kočáru. Jedná se o původní zdobené čalounění kozlíku, doplněné zdobnými paspulkami a portami. Ke kozlíku se dochoval původní krycí přehoz. Dále bylo na kočáru dochováno původní vyčalounění vnitřního proskleného prostoru pro rakev.

Kočár má původní kočárové nápravy s vyraženým vídeňským výrobcem a zdobnými maticemi kol se značením výrobce K. Blaha Vídeň.

Ke kočáru se dochovala původními oj s váhami.

Povrchová úprava kočáru je původní a je tvořena černým kočárovým lakem doplněná stříbřením zdobných částí. Od současných vlastníků byla potvrzena odborná oprava ve dvacátých letech v Hořovicích. Tato oprava byla provedena odborně původními technologiemi a materiály. O pozdějších zásazích není žádný dochovaný záznam.

1.Nálezová zpráva – popis stavu kočáru

Kočár je po prvotním prohlédnutí ve velmi špatném technickém stavu a míru poškození lze označit za havarijní.

Lakování kočáru je vlivem působení vzdušné vlhkosti zcela zdegradováno. Bronzování na plochách je nepůvodní a celý kočár byl v historii minimálně jednou přelakován. Pod bronzováním je patrné starší zlacení a stříbření. Barevné vrstvy a zlacení se odlupují od podkladu a jsou silně poškozená. Především na dřevěných částech podvozku dochází k lokálnímu odlupování barevného nátěru od podkladu, na mnoha místech jsou železné části zasažené korozí. Dřevěná konstrukce kočáru má především na spodní části patrné výsušné praskliny, taktéž má lokální uvolněné lepené spáry a spoje. Lakování dřevěné korby kočáru především na spodní části korby je výrazně zdegradováno a jednotlivé fragmenty lakové vrstvy se odlupují od konstrukce a odpadávají.

Dřevěná konstrukce kočárů je v přední části destruována působením dřevokazného hmyzu. Jedná se především o podlahu před kočím a nosný prvek pod podlahou. Dřevěná konstrukce má četná mechanická poškození a rozsáhlé praskliny a výsušné trhliny.

Kola kočáru mají na svých dřevěných středech patrné praskliny. Dřevěné loukotě jsou v dobrém stavu. Obvodová železná obruč má na svém obvodu rozsáhlá mechanická poškození.

Na základě provedeného průzkumu čalounění je možno konstatovat, že čalounění kočáru je původní. Jedná se o zdobné snímatelné čalounění kozlíku s koženým krytem a vnitřní vyčalounění kočáru ve formě závěsů oken se zdobnými šňůrkami. Zdobné lemování na původních částech čalounění-borty, zdobené šňůry a paspulkky jsou taktéž původní. Textilní části a čalounění vykazují masivní poškození od molů a dalších biologických škůdců, lokální mechanická poškození a především poškození způsobená znečištěním prachovým depotem..

STAV KOČÁRU LZE JEDNOZNAČNĚ OZNAČIT ZA VELMI ŠPATNÝ A VYŽADUJÍCÍ OKAMŽITÝ RESTAURÁTORSKÝ ZÁSAH. STAV VŠECH ČÁSTÍ VYŽADUJE RESTAUROVÁNÍ A JE ZA HRANICÍ ŽIVOTNOSTI, DALŠÍ PRODLEVA MŮŽE ZPŮSOBIT NEVRATNÁ POŠKOZENÍ

IV. Průzkumná zpráva

1. Průzkum povrchové úpravy a zlacení kočáru

Bylo provedeno vizuální posouzení, stavu barevné povrchové úpravy a lakové vrstvy. Pro posouzení byly lokálně provedeny sondy a byly vizuálně prohlédnuty všechny části kočáru.

Na základě tohoto základního průzkumu lze konstatovat následující.

Stávající povrchová úprava není původní a pochází s největší pravděpodobností z 20. let 20. stol., kdy kočár prošel rozsáhlou opravou v Hořovicích. Vrchní barevné plochy jsou tvořeny černými plochami, které jsou doplněné rozsáhlým bronzováním provedeným hliníkovým práškem rozpuštěným v zatím nedefinovaném pojivu. Některé části kočáru jsou pravděpodobně přetřeny ještě třetím nátěrem, jedná se například o kola, která byla často mechanicky poškozována.

Během rozsáhlé opravy bylo zcela překryto původní zlacení a původní černý kočárový lak. Původní rozsah zlacení a barevné provedení by měl odhalit následný doplňující restaurátorský průzkum, který je nutné provést před zahájením prací. V rámci tohoto průzkumu bude přesně určena původní barevnost všech částí a bude přesně určen rozsah původního linkování.

Černá loukoťová kola jsou taktéž druhotně přelakována a pod černým nátěrem jsou patrné bílé plochy se žlutým linkováním. Tato kola jsou s největší pravděpodobností druhotně použita z jiného kočáru namísto původních, která byla zřejmě poškozena například nehodou apod. Zde bude nutný další doplňující restaurátorský průzkum. Povrchová úprava kočáru je tvořena základovým nátěrem krémového odstínu. Základový nátěr je pojen buď kaseinem, případně nátěrem na olejové bázi. Tuto skutečnost by však jednoznačně potvrdila chemická analýza pojiv.

Železné podvozkové části byly v historii taktéž neodborně přetřeny barvou.

Historicky byl původně celý kočár zalakován kopálovým olejoprskyřičným kočárovým lakem.

Stav původní lakové vrstvy je však v současné době výrazně zdegradován a to na všech částech kočáru.

Lokálně dochází k odlupování od podkladu, na železných částech je patrná koroze po nátěrem čímž následně dochází k odpadávání barevných vrstev. Podrezávání je závažným problémem a bude nutná pasivace všech železných částí.

2. Průzkum konstrukce kočáru a dřevěných částí.

Jak již bylo předesláno dřevěná konstrukce kočáru má především na spodní části patrné výsušné praskliny, taktéž má lokální uvolněné lepené spáry a spoje. V rámci průzkumu bylo zjištěno, že kočár nese četné stopy po napadení dřevokazným hmyzem a je nutné zde předpokládat konstrukční poškození a výměnu nejvíce zdegradovaných částí. Na dřevěné konstrukci se dále nacházejí četná mechanická poškození způsobená oděrem. Po průzkumu je možné označit celkový stav konstrukce a dalších konstrukčních spojů za dobrý a stabilní, avšak vyžadující nutný restaurátorský zásah.

Kola kočáru mají na svých dřevěných středech patrné praskliny. Dřevěné loukotě jsou v dobrém stavu. Ke kočáru se dochovala původní oj a dvě přední dřevěné soustružené váhy včetně kožených řemenů, které je zajišťují.

Kovové části podvozku nemají v namáhaných částech výrazné vřely narušující funkčnost. Na brzdách jsou zcela vybroušené železné brzdové špalky. Během restaurování je nutné provést doplňující průzkum stavu kočárových náprav, kočárových pěr především olejových nábojů kol.

Železné prvky konstrukce mají v místech mechanických poškození počínající rozsáhlou korozi.

Jedná se kovové části podvozku a nosné konstrukce dřevěné korby, prvky středu kol, listová péra a centrální středovou točnu. Dále bude nutné provést pravděpodobně vyhamrování zadních pér. Tuto skutečnost bude nutné dodatečně proměřit, pokud se jedná únavu listových pér bude nutné jejich přehamrování do původního zdvihu.

Na dřevěně prosklené skříní kočáru se nachází množství dekorativní výzdoby. Jedná se 8 kanelovaných sloupků s korintskými hlavicemi, vyřezávané reliéfy na bocích a zadní straně kočáru s florálními motivy a středovou plastikou hlavy ženy. Po obvodě ve spodní části se nacházejí zdobné zlacené lišty s půlkruhovým profilem. Nejvíce zdobená je střecha kočáru. Po obvodě střechy se nachází odlévaný zinkový zdobný ornament původně stříbřený nebo zlacený. Na nárožích střechy jsou umístěné 4 zdobné vyřezávané dřevěné poháry a na středu střechy jsou na soklu umístěné 2 postavy vyřezávaných dřevěných andělů. Postavy andělů mají pod odlupujícím bronzováním patrné zlacení plátkovým zlatem. Mezi plastikami andělů je na středu střechy umístěn masivní vyřezávaný dřevěný pohár zdobený po obvodě květinovým dekorem. Veškerá výzdoba byla původně zlacena plátkovým zlatem, doplněna stříbřením plátkovým hliníkem a lesklými černě lakovanými plochami.

Prosklení skříně kočáru bylo pravděpodobně provedeno ve 20. letech 20.stol. během opravy v Hořovicích. Původně byl kočár otevřený bez prosklení vnitřního prostoru. Tuto teorii potvrzují podklady:

Zl.14/Wgbg/2023-4

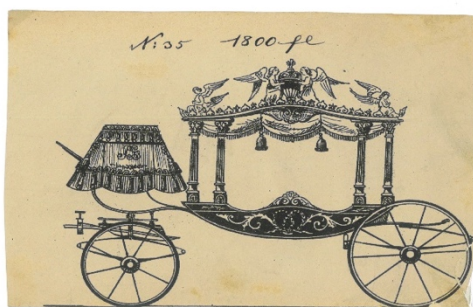
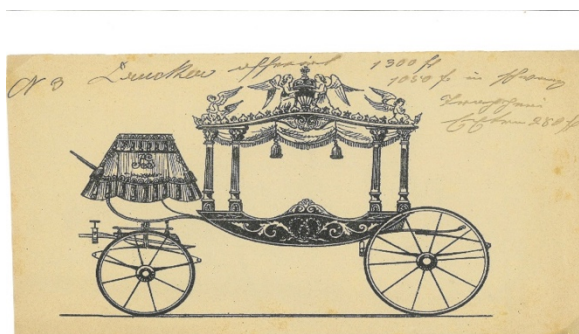
Vážená paní Jaklová,

Děkuji za Váš dopis a fotografie Vašeho pohřební vůz: Je to krásný celek, a to i proto, že se zachovaly doprovodné livreje a četné lucerny. Pohřební vůz byl pravděpodobně postaven koncem 19. nebo začátkem 20. století. Datum 1922 odkazuje na nový nátěr.

Wagenburg nedávno získal pozůstalost firmy Blaha, která postavila váš kočár. Obsahuje četné fotografie a návrhy pohřební vozy, z nichž usuzuji, že se jednalo o Blahovu specialitu. Mezi těmito obrazovými zdroji se mi však nepodařilo váš kočár identifikovat. Pohřební vozy zde zobrazené nemají ani okna, ani lucerny, a proto se domnívám, že se jednalo o pozdější přístavby vašeho kočáru. Přikládám dva návrhy, které se vašemu kočáru nejvíce podobají.

S pozdravem,

Monika Kurzel-Runtscheiner

V historii, byl kočár dále dodatečně elektrifikován a doplněn o osvětlení vnitřního prostoru a byl zaveden el. proud do čtyř kočárových lamp. Lampy se připojovaly pomocí zásuvek u každé z lamp. Ke kočáru se dále dochovala původní sada 4 lamp bez elektrifikace.

2 sady kočárových lamp mají výrazná poškození, taktéž část skleněných výplní s fazetovými skly a s centrálním vybrušovaným dekorem jsou poškozená.

3. Průzkum čalounění

Na kočáře se dochovalo původní originální čalounění v prostoru pro rakev a původní snímatelné čalounění kozlíku.

Čalounění a jeho stav včetně návrhu restaurování je řešeno samostatným přiloženým restaurátorským záměrem.

4. Předešlé zásahy a restaurátorské práce

O zásazích nejsou žádné záznamy

V. Vyhodnocení průzkumu a koncepce restaurátorského zásahu

Vyhodnocením průzkumu bylo navrženo koncept restaurátorského zásahu.

Níže zde budou popsány všechny etapy a odůvodnění pro navržené zásahy. Veškeré navržené zásahy budou konzultovány se zástupci investora a s odbornými pracovníky - kurátory sbírek Národního hřebčína v Kladruzech. Na základě provedeného doplňujícího restaurátorského průzkumu bude provedena konzultace s odbornými pracovníky a zástupci investora. Pracovníkům budou předneseny poznatky, které přinesl průzkum, a budou doplněny restaurátorské zásahy.

Dle stanovisek a konzultací odborných pracovníků - kurátorů sbírek a zástupci investora budou koncepce a následné zásahy realizovány. Základní zásadou všech restaurátorských zásahů je úzkostlivé šetření dochované původních materiálů.

Veškeré zásahy budou prováděny dle schválených postupů a budou konzultovány během kontrolních dnů.

KONCEPCE ZÁSAHU VYCHÁZÍ Z PŘEDPOKLADU, ŽE KOČÁR NEBUDE POUZE VYSTAVENÝ EXPOZICI A BUDE TAKÉ VYUŽÍVÁN K PŘÍLEŽITOSTNÉ JÍZDĚ A CEREMONIÁLNÍM UČELŮM.

Průběžně bude prováděna fotografická dokumentace, která bude součástí závěrečné restaurátorské zprávy, stejně tak budou uvedeny všechny užité technologické postupy a materiály.

Koncepce restaurátorského zásahu

1. Transport kočáru do ateliérů
2. Provedení vstupní dokumentace, fotodokumentace a doplňujícího průzkumu
3. Očištění kočáru a odstranění nečistot (desinfekce)
4. Demontáž kočáru a všech částí podvozku
5. Restaurování dřevěných částí kočáru (prosklené korby)
6. Restaurování kočárových kol
7. Restaurování železných prvků, podvozkových částí a pér
8. Restaurování čalounění
9. Restaurování zlacených a stříbřených ploch
10. Restaurování kočárových lamp
11. Oprava rozvodu elektřiny z 20.let 20 stol.
12. Závěrečná montáž a zalakování

1. Transport kočáru do ateliérů

První fází bude provedena kontrola kočáru a sejmутí všech volných částí, které by mohli být transportem poškozeny. Následně bude kočár zabalen pro transport. Při transportu musí být kočár zajištěn takovým způsobem, aby nedošlo k jeho poškození, především vlivem počasí.

2. Provedení vstupní dokumentace a fotodokumentace

Bude zdokumentována a určena míra poškození jednotlivých částí, rozsah poškození bude fotograficky zdokumentován. Bude provedeno zakreslení všech poškození (především linkování apod.) a bude zdokumentováno původní čalounění. Následně bude proveden doplňující restaurátorský průzkum kočáru, aby bylo možné stanovit přesnou koncepci zásahu. V rámci doplňujícího průzkumu budou provedeny barevné sondy na všech částech kočáru pro přesné určení původní barevnosti. Bude zjištěn rozsah přemaléb a následně bude na základě těchto průzkumů a sond určena výsledná barevnost. Základním požadavkem je restaurování původního barevného provedení. Bude proveden vizuální návrh výsledného barevného provedení (je nutné přihlédnout k druhotným výměnám prvků kočáru např. kol) a ten bude odsouhlasen odbornými pracovníky (kurátory sbírek) a zástupci investora. Předpokládaný a navržený výsledný barevný koncept by měl být proveden černým kočárovým lakem doplněný linkováním a stříbřením, zlacením všech ozdob a aplikací plátkovým zlatem.

3. Očištění kočáru a odstranění nečistot

Za pomoci průmyslového vysavače a stlačeného vzduchu bude kočár zbaven volných nečistot. Následně budou lakované části šetrně omyty vlhkou houbičkou pomocí vodného roztoku s vhodným smáčedlem (Syntapon, benátské mýdlo apod.). Čalounění bude pouze šetrně vysáto pomocí vysavače.

4. Demontáž všech částí

Po očištění bude z kočáru sejmут celý podvozek včetně pér. Z náprav budou sejmuty loukoťová kola. Bude provedena demontáž prosklené skříně kočáru. Ve skříně kočáru budou sejmuty veškeré zdobné aplikace, poháry na střeše a plastiky andělů. Bude provedeno zakreslení a zdokumentování všech sejmutých částí.

5. Restaurování korby kočáru

Po provedeném demontáži bude provedeno odmytí z degradované lakové vrstvy. Před zahájením prací budou provedeny zkoušky rozpustnosti a bude navržena směs rozpouštědel. Odmytí musí být navrženo takovým způsobem, aby bylo co nejšetrnější k barevnému podkladu. Po odmytí lakové vrstvy budou plochy dočištěny pomocí tamponu a rozpouštědel. Následně bude provedena oprava poškozených míst dřevěných částí. Praskliny budou vyšpánovány připravenými dřevěnými špánami. Špány budou vyrobeny ze stejného dřeva jako je opravovaná část. Zde se jedná především o jasanové, bukové, případně jedlové dřevo.

Špány a veškerá vysazení poškozených míst budou lepena teplým kožním kličem. Dále bude provedena oprava destruovaných prvků napadených dřevokazným hmyzem. Bude provedena kontrola napadených částí a kontrola, zdali nejsou poškozeny konstrukční části. Zde je nutné přihlídnout ke skutečnosti, že kočár se bude využívat k ceremoniálním účelům, tudíž budou některé napadené části mechanicky namáhané. Nejvíce destruované prvky budou vyměněny a vysazeny novým dřevem shodného druhu. Případné lokální napadení bude před vytmelením zpetrifikováno roztokem Paraloidu. Drobná mechanická poškození budou přetmelena kličo-křídovým tmelem s přísadou dřevěného prachu. Celý povrch bude šetrně zabroušen jemným brusným papírem. Následně budou provedeny barevné retuše původního barevného nátěru. V případě, že sondy odhalí původní linkování, bude toto linkování odrestaurováno. Poškozené linkování bude doplněno původním odstínem a shodným rozměrem. V případě že dojde v rámci zkoušek rozpustnosti k poznatku, že došlo k propojení původního barevného nátěru a přemaleb je nutné provést především zadokumentování původního linkování. Jedná se o velikost, barevnost a přesný rozsah. Následně bude provedeno odmytí až na podklad. Poté bude přistoupeno k rekonstrukci původní barevnosti a linkování zakončeném původním kočárovým lakem. V místech, kde je dřevěná konstrukce mechanicky poškozená a lokálně odlomená, bude provedeno vysazení novým dřevem, a to ve shodném druhu jako originál. Nově vysazená místa budou následně ručně doopracována do požadovaného tvaru a poté začištěna. Podélné výsušné trhliny budou posouzeny a bude provedeno jejich případné slepení, pokud to míra rozevření praskliny neumožní bude provedeno její vyšpánování. Veškeré lepení bude provedeno teplým kožním kličem.

Poškozené skleněné výplně budou vyměněny za kopie vyrobené dle původních originálů.

Celý kočár tzn. nezlacené plochy bude ručně natřen černou barvou. Nátěr musí být proveden barvami jejichž pojiva nebudou narušovat nový olejoprskyřičný lak. Zde musí být provedeny zkoušky lakování na vzorcích. Poté bude provedena rekonstrukce původního linkování. Linkování bude provedeno přesným odstínem původního linkování a shodnou tloušťkou linky. Následně bude provedena kontrola nového nátěru povrchu a po ní bude nanesen nový kopálový olejoprskyřičný lak. Lak bude nanesen minimálně ve 4 vrstvách. Kočár nesmí být lakován jiným než původním olejoprskyřičným kočárovým lakem. Finálový vzhled lakovaných ploch musí být ve vysokém lesku. Provedení jiným lakem by mělo za následek nenávratné poškození kočáru a je z restaurátorského hlediska zcela nepřijatelné. Veškeré části budou po kontrole lakování připraveny k montáži.

Oj kočáru bude zabroušena na podklad a přetmelena kličo-křídovým tmelem.

Restaurování lakovaných částí bude provedeno technologicky shodně jako u celého kočáru.

6. Restaurování kočárových kol

Prvním krokem bude umytí kol od všech nečistot pomocí vody s přísadou vhodného smáčedla. Následně bude provedeno odmytí původního zdegradovaného laku.

Odmytí musí být navrženo takovým způsobem, aby bylo co nejšetrnější k barevnému podkladu. Po odmytí lakové vrstvy budou loukotě a středy kol dočištěny pomocí tamponu a rozpouštědel. Následně bude provedena oprava poškozených míst dřevěných částí.

Pokud bude zjištěna vůle ve špicích a obvodových loukotích je nutné provést jejich konstrukční zpevnění. Špice kol musí být po restaurování zajištěny takovým způsobem, aby se při jízdě kočáru neuvolňovaly ve svém uložení, tzn. v loukotích a nábojích kol. Dále musí být obvodová železná obruč pevně naražena na loukoťových kolech a nesmí mít po obvodě vůli mezi dřevěnými loukotěmi a obručí. Jedná se důležitou součást oprav loukoťových kol.

Praskliny na středech kol budou vyšpánovány jasanovým dřevem. Po začištění bude povrch barevně odretušován a barevně sjednocen. V případě, že bude během průzkumu nalezeno původní linkování bude v místech poškození doplněno a sjednoceno.

Kočárová kola mají rozsáhlá mechanická poškození, to znamená že budou vybroušena až na podklad. Broušením budou poškození odstraněna. Následně bude nanесena 2 x základová barva shodného odstínu. Poté bude povrch přebroušen a bude nanесena černá barva. Následně bude provedena kontrola povrchu a po ní bude nanесen nový kopálový olejoprskyřičný lak. Lak bude nanесen minimálně ve 4 vrstvách. Kola nesmí být lakováni jiným než původním olejoprskyřičným kočárovým lakem.

Kované obvodové obruče mají na svém povrchu četná mechanická poškození. V rámci záměru není požadavek na jejich odstranění, ale pouze na jejich vizuálním zjemnění. Obruče budou po svém obvodu jemně zabroušena a následně budou ošetřena chemickým antikoročním roztokem bez následného zabarvení ošetřovaného kovu. Závěrem budou železné obruče ošetřeny mikrokrytalickým voskem na kov.

7. Restaurování železných prvků, podvozkových částí a pér

Jednotlivé části podvozku budou zbaveny nečistot a zbytků maziv. Po očištění vhodným odmašťovadlem, bude přistoupeno k odstranění poškozené lakové vrstvy. Odstranění bude provedeno shodně jako na celém kočáře. Po odmytí lakové vrstvy budou jednotlivé prvky dočištěny pomocí tamponu a rozpouštědel. Následně bude provedena oprava poškozených částí. U kluzných prvků bude provedena kontrola míry opotřebení. Vzhledem ke skutečnosti, že kočár bude příležitostně provozován, je nutné posoudit míry opotřebení třecích ploch.

Na veškerých kovaných prvcích podvozku se nachází v různé míře a rozsahu napadení koroze. Některé podvozkové části již mají na svém povrchu hloubkovou korozi a četná lakovaná místa jsou rozsáhle podreznutá.

Je nutné provést mechanické odstranění těchto napadených částí. Před odstraněním je nutné provést barevné sondy na případné původní linkování a až poté je možné provést očištění. Po odstranění korozních produktů bude provedeno chemické ošetření. Na odstranění lze použít materiál jak na bázi taninu tak i další materiály např. Chelaton II, tanin apod. Následně je nutné po vysušení nanést základní antikoroční barvu a poté poškozená místa přetmelit vhodným tmelem na tmelení kovu.

U kočárových pér bude provedeno odstranění koroze mezi pérý a povrch bude ošetřen chemickým antikoročním roztokem. Následně bude provedeno případné přehamrování prověšených zadních pér. Péra budou přesně vyhamrována na požadovanou hodnotu předeprnutí. Následně budou plochy mezi jednotlivými listy ošetřeny grafitovou vazelinou.

Vybroušené brzdové špalky budou kovářsky doplněny a vyvařeny. Před novým lakováním bude celý podvozek sestaven a připevněn ke kočáru.

Následně bude provedena kontrola povrchu a po ní bude provedena nová povrchová úprava. Bude nanесena černá barva, která bude zalakována kočárovým kopálovým olejoprskyřičným lakem. Lak bude nanесen minimálně ve 4 vrstvách.

8. Provedení restaurování čalounění

Restaurování čalounění (textilu) a koberců bude prováděno restaurátorem s licencií MKČR – restaurování textilu a restaurátorský záměr na restaurování textilních částech bude řešen samostatným záměrem. Tento restaurátorský záměr je přílohou tohoto záměru

V rámci restaurování textilních částí bude zrestaurován původní dochovaný kozlík a dochované původní vyčalounění vnitřního proskleného prostoru.

9. Restaurování zlacených a stříbřených ploch

Na celém korbě kočáru se nacházejí zlacené a stříbřené aplikace. V rámci doplňujícího průzkumu bude přesně určena barevnost a ryzost plátkového zlata a bude přesně stanoven rozsah původního zlacení. Dále bude přesně stanoven rozsah stříbřených ploch a určeno, zdali se jedná o plátkový hliník případně plátkové stříbro. V tuto chvíli průzkumy spíše definují na těchto plochách plátkový hliník. Po dokončeném průzkumu bude proveden vizuální návrh podoby kočáru s původním zlacením a stříbřením. Tento návrh bude odsouhlasen v rámci kontrolního dne.

Následně bude přistoupeno k provedení rekonstrukce a restaurování původního zlacení. Ze zlacených ploch budou odstraněny vrstvy barev a nepůvodního bronzování. Pro tyto páce doporučuji použít vhodné odstraňovače barev a směsi rozpouštědel. Očištěné poškozené plochy budou následně citlivě zabroušeny a bude provedena kontrola jednotlivých ploch. Drobné defekty budou přetmeleny klišokřídovým tmelem a zabroušeny.

Poškozené části a odlomené fragmenty budou řezbářsky doplněny a dotmeleny. Nově vyřezané části a původní dochované prvky a aplikace budou následně pozlaceny plátkovým zlatem. Zlacení bude provedeno technikou tzv. na olej na mixtion. Přesný rozsah zlacení a stříbření se bude řídit dle původního dochovaného. V případě přezlacení či přebonzování, je výchozím podkladem spodní původní sondami prokázaná technologie. Na základě provedených průzkumů, které prokázaly výrazné poškození původního zlacení a na základě konzultací se zástupci investora, bylo rozhodnuto, že na kočáře bude preferováno provedení zlacení na větších plochách a ve větších celcích než provedení lokálních retuší a mírných doplnění.

10. Restaurování kočárových lamp

Ke kočáru se dochovaly dvě sady kočárových lamp tzn. 2 x 4 ks celkem 8 kusů zdobených kočárových lamp. Po dohodě s odbornými pracovníky bude provedeno restaurování starší ze sad kočárových lamp. Lampy budou nejprve očištěny od prachových částic a následně bude provedena demontáž poškozených fazetových skel. Poškozená fazetová skla budou, nahrazeny přesnými kopiemi tzn. včetně fazet a zdobných broušených dekorů. Železná konstrukce lampy a mosazné části budou zbaveny korozních produktů a odlupujících vrstev barev.

Odstranění koroze bude provedeno shodným způsobem jako na ostatních železných částech kočáru. Následně budou lampy pasířsky opraveny a mosazné části vyleštěny do lesku. Poté budou lampy osazeny novými kopiemi skel a železné části lamp budou zalakovány černým kočárovým lakem. Černý kočárový lak lze podetřít vhodnou černou antikorozní barvou.

11. Oprava rozvodu elektřiny z 20.let

Na kočáře byl proveden v rámci opravy ve 20. letech 20.stol. nový rozvod elektřiny, která byla napájena z baterie. Jednalo se o nasvícení vnitřního prostoru a elektrifikace druhé sady kočárových lamp. Rozvod měl ve spodní části kočáru zdroj a vypínač. Dále byla elektřina rozvedena pomocí textilních kabelů ke středovému světlu na stropě kočáru a k zásuvkám umístěných u držáků kočárových lamp. Tento rozvod bude zachován a po dohodě s investorem ho lze zprovoznit.

12. Závěrečná montáž

Závěrem všech prací bude provedení montáže celého kočáru. Podle nákresu a fotodokumentace bude celý kočár opět sestaven. Závěrem budou veškeré plochy zalakovány původním kočárovým kopálovým lakem.

Datum vyhotovení:10/2025

Vypracoval: za Ateliéry Bárta s.r.o.
Tomáš Bárta

Restaurátor s licencemi MK ČR

VI. Fotodokumentace kočáru před restaurátorským zásahem

Obrázek 1- Celkový pohled na kočár

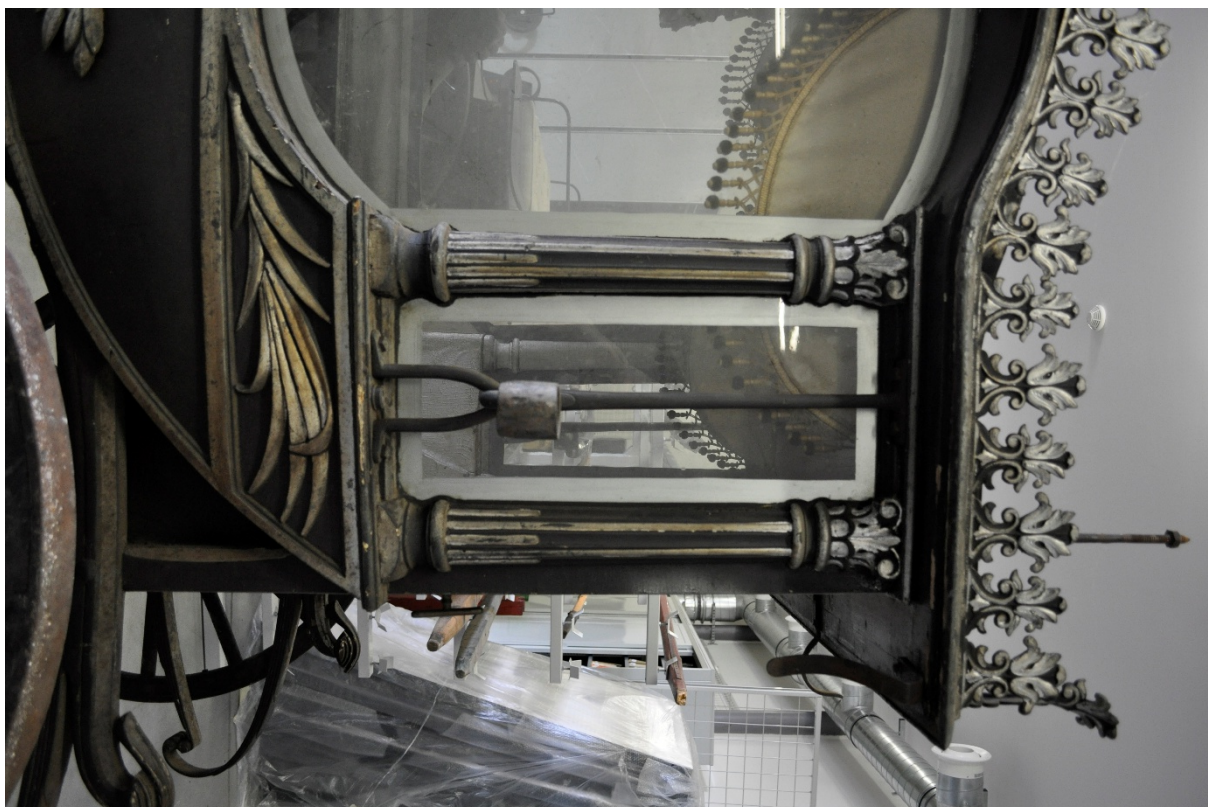
Obrázek 2- Boční pohled na kočár

Obrázek 4- Pohled na zadní část kočáru

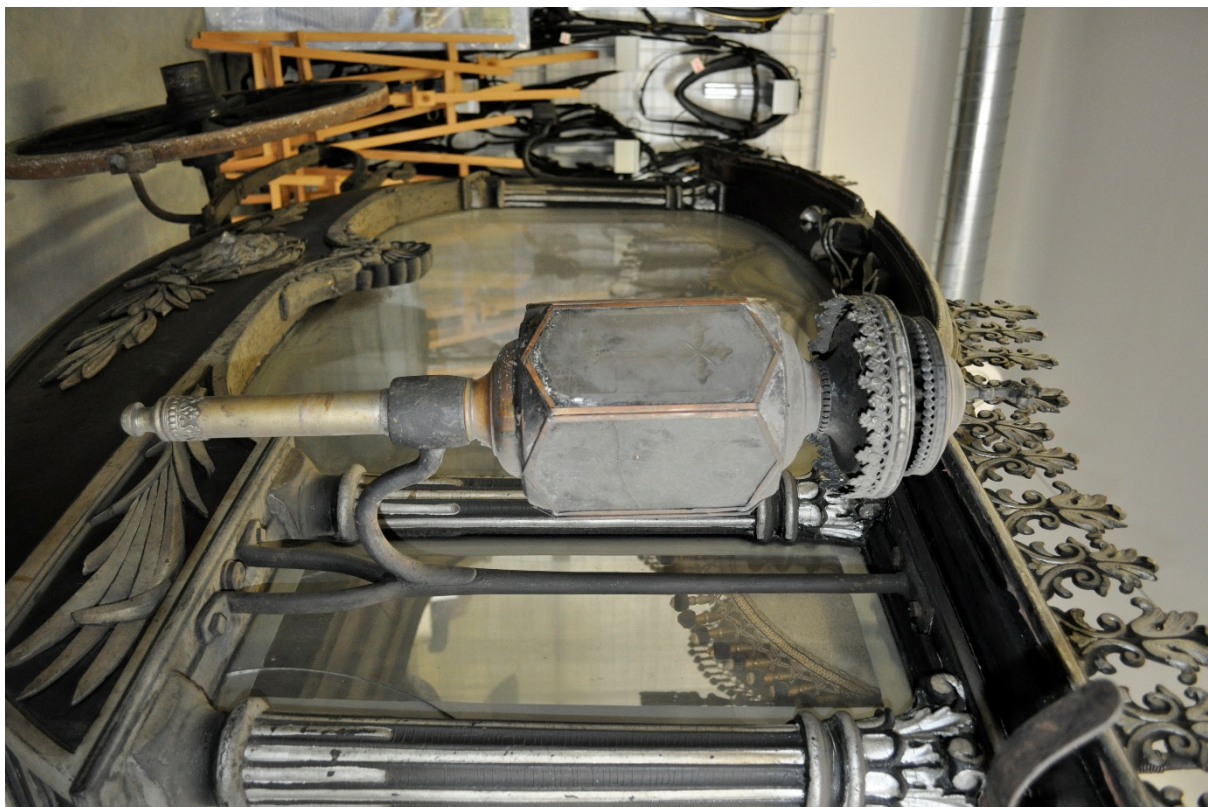
Obrázek 3- Detail interiéru kočáru

Obrázek 6- Detailní pohled na boční apliky

Obrázek 5-Detailní pohled na centrální boční řezbu

Obrázek 7-Detail osazení lucerny na boku kočáru

Obrázek 8- Rezervní sada lucerenpro pohřební kočár

Obrázek 9-Detail krakeláže lakových vrstev

Obrázek 10- Detail původního barevného provedení nábojů kol

Obrázek 11- Detail signování matic náprav

Obrázek 12- Detail poškození kol

Obrázek 13-Fragment původního zlacení

Obrázek 14- Historická fotografie po opravě kočáru v roce 1922

Obrázek 15- Detail fragmentu zlacení hlavic bočních pilastrů

Obrázek 16- Detail fragmentů zlacení na centrální boční řezbě

Datum vyhotovení: 10/2025

Vypracoval: za Ateliéry Bárta s.r.o.
Tomáš Bárta

Restaurátor s licencemi MK ČR